

GAUTA

2024-08.05

2024-08-06

1-GD-3600 (6.17)

Anykščių raj. savivaldybės administracijai
Anykščių raj. savivaldybės merui Kęstučiui Tubiui
Anykščių raj. savivaldybės Švietimo skyriui
Anykščių raj. savivaldybės Tarybai
Siunčiama e. paštu: info@anyksciai.lt

Pasiūlymas dėl Anykščių raj. savivaldybės 2024 m. biudžeto patikslinimo

Atsižvelgiant į žemiau išdėstytus argumentus, Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu, kreipiamės į Anykščių raj. savivaldybės administraciją su prašymu paruošti sprendimo projektą Anykščių raj. savivaldybės 2024 m. biudžeto peržiūrai rugpjūčio mėnesio Tarybos posėdžiui ir numatyti lėšas ikimokyklinio amžiaus vaikų kultūros krepšeliui, tam skiriant 8 925 EUR biudžeto asignavimo lėšų 2024 m. ir nuosekliai tęsti bei vystyti šią programą.

2018 m. sukurtas Kultūros paso modelis bendrojo ugdymo mokyklose prigijo ir iš esmės pasiteisino, todėl siūlome jį išplėsti skiriant kultūros krepšelio lėšas rajono darželinukams. Meną ir kultūrą vaikai pradeda atrasti darželyje, todėl verta darželinukams sudaryti daugiau galimybių pažinti teatrą, dalyvauti įvairiose dirbtuvėse. Anot psichologės Aušros Kurienės, **kultūrinės patirtys neturi amžiaus apribojimų**. Pirmosios kultūrinės patirtys vaikams – ne tik vartai į turtingą ir įvairialypį meno pasaulį, bet ir ugdyti kūrybiškumą, vaizduotę, reikšti emocijas, geriau suvokti save ir kitą.

Kultūros paso tikslas – užtikrinti kokybiškos kultūros prieinamumą visiems vaikams, nepaisant jų amžiaus, ekonominės ar geografinės padėties, padidinti kultūros vaikams pasiūlos įvairovę, didinti vaikų savivoką apie šalies kultūrą. Svarbu pažymėti, kad šiuo metu ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai neturi vienodos galimybės dalyvauti kultūros renginiuose. Anykščių raj. ikimokyklinio ugdymo įstaigos reguliariai organizuoja teatrų ir edukacijų renginius, kurie yra papildomai apmokami tėvų. Įstaigų darbuotojai yra apkraunami papildoma biurokratine našta ir atsakomybe rinkti ir valdyti surinktus pinigus. Dalis vaikų patiria socialinę atskirtį, dėl tėvų skirtingos materialinės bazės ir galimybės leisti savo vaiką į kultūros renginius.

Remiantis Lietuvos Kultūros Tarybos 2023 m. atliktu kultūros indekso tyrimo ataskaita Anykščių raj. kultūros indeksas nuo 2022 m. sumažėjo 0,17 balo ir iš penktosios vietos nukrito į šeštąją tarp visų LR savivaldybių. Anykščių raj. savivaldybės 2024 - 2026 m. strateginiame veiklos plane numatytas prioritetas Nr. 3 „Švietimo kokybės užtikrinimas“, kuriuo keliamas uždavinys 3.1.2 „Plėsti švietimo paslaugų spektrą, gerinti kokybę ir prieinamumą“. Nepaisant, kad rajono kultūros indeksas mažėja, uždaviniui 3.1.2 nenumatyti jokie vertinimo ir pasiekimų rodikliai. Atitinkamai remiantis „Tūkstantmečio mokyklų programa: Švietimo pažanga įgyvendinant pokyčius savivaldybėse“ kultūrinis ugdymas yra išskiriamas kaip viena iš svarbių švietimo dalių. Šiuo metu Lietuvoje kultūrinio ugdymo sistema yra fragmentuota. Veiklų pasirinkimas ribotas, pasiskirstymas netolygus pagal savivaldybes ir **amžiaus grupes**. Specialistai rekomenduoja skatinti formalaus ir neformalaus švietimo sąsajas ypač kultūrinio ugdymo kontekste. Apibendrinant, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymui neskiriamas vienodas dėmesys. Svarbu užtikrinti, kad ugdymo procesas būtų nuoseklus ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikai būtų kryptingai ugdomi kultūros kontekste. Sudaromos vienodos ir lygios galimybės.

Remiantis Anykščių raj. ugdymo įstaigose pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas planuojama ugdyti - nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. vaikų skaičius: 450 (ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programą), 145 (ugdomų pagal priešmokyklinio ugdymo programą), iš viso 595. Kultūros paso veikloms įgyvendinti kiekvienais kalendoriniais metais Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų moksleiviams skiriama iki 15 EUR. Siekiant išlaikyti lygių teisių principus ir mažinti vaikų socialinę atskirtį siūlome nustatyti ir skirti atitinkamo dydžio biudžeto asignavimų dalį visiems ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programoms lankantiems vaikams – 8 925 EUR. Dėl kultūros krepšelio panaudojimo ir atitinkamų renginių pagal vaikų amžių parinkimo siūloma spręsti grupės auklėtoju/ - ai individualiai.

Kultūros sritis gali prisidėti prie socialinio kapitalo stiprinimo, didesnio pilietiškumo, pasitikėjimo ir pan. Tad investuojant į šią sritį gali būti pozityviai paveikiamos ir kitos sritys. Priėmus siūlymą ir įgyvendinus ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų kultūros rėmimo programą:

- Mažinsime ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų biurokratinę naštą;
- Mažinsime ikimokyklinio amžiaus vaikų socialinę atskirtį;
- Skatinsime nuoseklų kultūros ugdymą nuo mažens;
- Remsime rajono gyventojus, kultūros renginių organizatorius;

Vaikų ir Jaunimo švietimas bei kultūra laikytina rajono prioritetu. Anykščių raj. savivaldybė gali tapti pavyzdžiu visai Lietuvos respublikos švietimo sistemai ir pirmoji skirti finansavimą ikimokyklinio amžiaus vaikų kultūros krepšeliui. Siūlome Anykščių raj. savivaldybės 2024 m. biudžeto peržiūros metu numatyti lėšas ikimokyklinio amžiaus vaikų kultūros krepšeliui tam skiriant 8 925 EUR biudžeto asignavimo lėšų 2024 m. ir nuosekliai tęsti bei vystyti šią programą.

Liberalų sąjūdžio frakcijos seniūnas

Lukas Pakeltis